

Wiadomości Mazurskie

I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 38

Olsztyn, Piątek 15 lutego 1946 r.

Rok II

Osiadlencom potrzeba mieszkań

Zbliża się wiosna, a z nią pierwsza fala repatriantów i przesiedleńców, która zapoczątkuje projektowaną akcję zaludnienia tej ziemi. Słońce wznosi się coraz wyżej, w budnie dobrze już przygrzewa. Nawet się nie spostrzeżemy, jak ztopią się ostatnie śniegi, spłyną ostatnie lody — i przyjdzie wiosna.

Czy jesteśmy już przygotowani na przyjęcie masowej fali osiedlenców? Na pytanie to szukać będziemy odpowiedzi, kolejno naświetlając poszczególne odcinki akcji osiedlenczej. Przede wszystkim wylania się zadanie mieszkaniowe. Osiedleńcy muszą mieć zapewniony dach nad głową.

Na wsiach domów wolnych, niezamieszkałych jest dość. Ale w jakim stanie? Przeważnie zdewastowane, bez dachu, często bez drzwi i ram okiennych.

Remont, przeprowadzany przez osiedleńców we własnym zakresie, przeważnie polegałby na dewastacji jednego domu, aby uzupełnić braki drugiego.

Czy wobec tego zostały przygotowane już, względnie czy zapewniono odpowiednią ilość mieszkań? Przynajmniej szkła? O ile wiecie — dotąd uczyniono w tym kierunku bardzo niewiele.

W miastach problem mieszkaniowy przedstawia się o wiele gorzej. Innym miejscu piszemy o tym oborniej, wysuwając konieczność małych robót budowlanych w oparciu o spółdzielczość.

Ale to jest rozwiązanie długofalowe. Tu chodzi nam o rozwiązanie bieżące, o zapewnienie osiedlencom, robotnikom, rzemieślnikom i inteligentom — odpowiednich mieszkań już teraz, w najbliższym czasie.

Tymczasem wiemy, że na przykład Olsztynie mieszkań wolnych wcale nie ma. Nie ma? Czy naprawdę nie ma? Kierownik Biura Kwaterunkowego bezradnie rozkłada ręce — nie ma.

A jednak mieszkania znaleźć się muszą. I znajdują się niewątpliwie, jeśli politykę mieszkaniową miasta zastawimy na konieczność doraźnego przesiedleńcom dachu nad głową i na pilność w rozwiązaniu tego zagadnienia. I kiedy w polityce mieszkaniowej dojdzie do głosu czynnik społeczny.

Tajemnicą jest Poliszynela, że w dziedzinie mieszkaniowej nie wszystkim jest tak, jak być powinno.

Iluż ludzi nieokreślonego zajęcia i zawodu, poprostu nieraz szabrowników, zajmuje wygodne mieszkania? Ile rodzin zajmuje po dwa i więcej mieszkań; jedno zapisane na męża, drugie na żonę itd.

Najwyższy czas opanować kryzys mieszkaniowy, uzdrawiając i uaktywniając politykę kwaterunku miejskiego. Nie wolno nam się spóźnić.

Wł. M.

Pierwsza sesja ONZ zamknięta Rada Bezpieczeństwa obradować będzie do marca

London, 15. 2. (obsł. wł.). ONZ powzięła wczoraj jednomyślną uchwałę powołać Międzynarodową Komisję Żywnościową, oraz wezwała wszystkie narody do przeprowadzenia u siebie jak najdrastyczniejszych oszczędności w podziale żywności.

Ponadto ONZ wzywa do maksymalnego zwiększenia produkcji żywności we wszystkich krajach świata. Następnie postanowiono zwołać ministrów tych państw, które są członkami ONZ, na specjalną konferencję do Londynu.

Mowa premiera Attlee

London, 15. 2. (obsł. wł.). Przy zamknięciu sesji ONZ przemawiał premier Attlee, min. Spaak i sekretarz generalny Trygwe Lie.

Attlee oświadczył między innymi, że ONZ dokonała wielkich rzeczy: załatwiła sprawę energii atomowej oraz kilka ważnych spraw natury

humanitarnej, jak sprawę uchodźców i sprawę żywnościową świata.

W sprawie walki z głodem powzięte zostały doniosłe postanowienia; wielkie kraje eksportujące żywność zapowiedziały swą pomoc. Australia zadeklarowała całkowite opróżnienie swych spichrzów. Młyny pracują tam na trzy zmiany. Kanada również oddaje wszystko co ma, nawet Dania, której stan gospodarczy pozostawia wiele do życzenia obiecuje zwiększyć swój eksport. Indie, oczekują pomocy od Związku Radzieckiego.

Współpraca ze Zw. Zawodowymi i Spółdzielczością

London, 15. 2. (obsł. wł.). Na ostatnim posiedzeniu ONZ załatwiono wypracowaną w komisji rezolucję, aby nawiązać współpracę ze Światową Organizacją Związków Zawodo-

wych, Amerykańską Federacją Pracy i Światową Organizacją Spółdzielczą.

Zamknięcie sesji

London, 14. 2. (obsł. wł.). Plenarne posiedzenie ONZ zostało zakończone nieco po północy. Następną sesję odbędzie się we wrześniu w Ameryce.

Po zakończeniu I-jej sesji ONZ pozostają jeszcze niektóre komisje, których prace potrwać kilka dni.

Rada Bezpieczeństwa obradować będzie do marca, po czym przeniesie swe prace do N. Jorku.

Lie zegna Norwegię

London, 15. 2. (obsł. wł.). Sekretarz generalny ONZ, min. Trygwe Lie wyjeżdża do Norwegii dla uporządkowania swych spraw przed przeniesieniem się do Ameryki.

Gen. Smith ambasadorem USA w Moskwie

London, 15. 2. (obsł. wł.). W Waszyngtonie oficjalnie podano do wiadomości dymisję ambasadora Harrimana w Moskwie, na miejsce którego udaje się były szef sztabu Eisenhewera, gen. Smith.

Prem. Sultaneh u szacha

London, 15. 2. (obsł. wł.). W Teheranie przedstawił się zwierzchnikowi państwa, szachowi, nowy gabinet, utworzony przez Sultaneha. Sultaneh ma udać się wkrótce do Moskwy w celu przeprowadzenia bezpośrednich rozmów na tematy persko-radzieckie.

Zołnierz polski nie może być na służbie angielskiej

Rząd polski za pośrednictwem ambasady brytyjskiej w Warszawie złożył notę w sprawie wojsk polskich, znajdujących się pod dowództwem angielskim. Rząd polski domaga się ich likwidacji. (PAP)

POWSZECHNY
SPIS LUDNOSCI
TRWA

Zw. Radziecki dopomoże sasiadom Jedyny kraj bez racji żywnościowych

London, 15. 2. (obsł. wł.). Wczorajsza prasa londyńska poświęca wiele miejsca sprawie sytuacji żywnościowej na świecie.

Między innymi zwraca uwagę na zapowiedź Zw. Radzieckiego zniesie-

nia racjonowania żywności. Wyraża się przekonanie, że sytuacja Związku Radzieckiego pod względem żywnościowym jest o tyle dobra, że kraje sąsiednie mogą się spodziewać wydatnej pomocy z tej strony.

Dzieci — jako cele ćwiczebne Nowe rewelacje procesu w Norymberdze

London, 15. 2. (obsł. wł.). W Norymberdze oskarżyciel radziecki przytoczył dalsze dowody zbrodni niemieckich.

W Katyniu 10 tys. oficerów polskich wymordowali Niemcy, usiłując zrzucić winę na Rosjan.

Jęńców jugosłowiańskich przecią-

żali pracą do tego stopnia, że ludzie padali z wyczerpania, wówczas byli polewani wodą aż do zamrznięcia.

Specjalne kursy instruowały o masowych metodach mordów. Młodzież hitlerowska uczyła się strzelać na żywych modelach, którymi były dzieci.

„Strajk przeciw strajkom“ zapowiadają farmerzy amerykańscy

London, 15. 2. (obsł. wł.).

Agencja Reutera donosi, że w związku z tą strajków w USA, które spowodowały w Nowym Jorku ograniczenie przydziałów paliwa, ropy i węgla, farmerzy amerykańscy utworzyli komitet, który ma za zadanie położenie kresu ruchowi strajkowemu.

Komitet zwrócił się telegraficznie do prezydenta Trumana z wezwaniem, by doprowadził do porozumienia między przedsiębiorcami i robotnikami, zanim farmerzy w całym kraju przystąpią do strajku, który byłby bar-

dziej skuteczny, niż wszystkie inne, pod hasłem „strajk przeciwko strajkom“.

Truman reguluje ceny w walce z kryzysem w Ameryce

London, 15. 2. (obsł. wł.). Prezydent Truman powołał do życia nową instytucję, tak zwany «Urząd Stabilizacji Gospodarczej», którego zadaniem będzie regulacja cen i zarobków. Nowy urząd jest wyposażony w pol-

nomoctwa do podwyższania do pewnych granic płac i do wyznaczania cen na towary. Przypuszczają, że w związku z tym sytuacja gospodarcza ulegnie pewnej poprawie.

Wielki plan wiosennej akcji siewnej

Mobilizacja 230.000 ludzi do pracy w polu

Uchwałą Prezydium Kom. Ek Rady Ministrów zatwierdzony został plan organizacji wiosennej akcji siewnej. Plan pomocy państwowej dla rolnictwa obejmuje orkę traktorami Państw. Przeds. T. i M. R., dostarczanie zbóż, ziemniaków i nasion, dostarczanie robocizny dla majątków państwowych, udzielanie kredytów siewnych itp. Przewidywana jest orka traktorami na obszarze ok. 1.480.000 ha, z tego na Ziemiach Odzyskanych 1.300.000 ha, na terenach przyczółkowych 180.000 ha.

Ministerstwo Obrony Narodowej zagospodaruje własnym sprzężajem ok. 50.000 ha.

100.000 ton sadzianek ziemniaków dostarczy Min. Apr. oraz 20.000 ton sadzianek — Akcja Siewna.

28.000 wagonów dostarczy kolej celem przewozu materiału siewnego i pasz. Dla celów transportowych Akcja Siewna będzie dysponować 300 samochodami ciężarowymi. Państw. Przeds. T. i M. R. uruchomi 436 samochodów dla przewozu paliwa.

Przeprowadzana będzie rekrutacja do pracy w majątkach państwowych spośród repatriantów.

10.000 jenców skierowanych będzie do pracy w tych majątkach. Zorganizowane będą na okres wiosenny brygady pracy ludności wiejskiej i miejskiej niemieckiej przed jej wy-

siedleniem. Ogółem akcja obejmie ok. 230.000 ludzi.

Krótkoterminowy kredyt siewny w wysokości 50 milionów zł. rozprowadzony będzie przez Państwowy Bank Rolny dla rolników na całym terytorium Państwa.

W dniu Armii Czerwonej

Manifestacja przyjazni polsko-radzieckiej

Na dzień 23 i 24 b.m. przypada święto Armii Czerwonej. Wobec silnych i trwałych więzów braterstwa broni łączącego żołnierzy polskich z żołnierzami Armii Czerwonej, w jej święcie weźmie także udział Wojsko Polskie. Program święta Armii Czerwonej jest następujący:

W sobotę dnia 23 b.m. o godz. 16-ej nastąpi złożenie wienieców u stóp pomnika bohaterów Armii Czer-

wonej na Pradze. W niedzielę dnia 24 b.m. o godz. 10 rano w Muzeum Narodowym nastąpi otwarcie wystawy p. t. „Sztuka wojenna Armii Czerwonej“. Wystawa zawierać będzie także dział Wojska Polskiego, obejmujący jego wspólne operacje wojenne z Armią Czerwoną. O godz. 16-tej w Sali Teatru Polskiego odbędzie się uroczysta akademii.

Za koncentracją sił w narodzie

Uchwały KW Zarządu Głównego Str. Pracy

Ostatnio obradował w Warszawie Komitet Wykonawczy Zarządu Głównego Stronnictwa Pracy. W wyniku obrad powzięto m. in. następujące uchwały:

W związku ze zbliżającymi się wyborami do ciał ustawodawczych, K. W. Zarządu Głównego Stronnictwa Pracy uważa za właściwe rozwiązanie przez wszystkie stronnictwa polityczne za pożądane w wielu względów. Przemawiają za tym: zarówno poważna sytuacja gospodarcza kraju, jak i idące w ślad za tym wzmocnienie autorytetu Państwa na terenie międzynarodowym w obliczu konferencji pokojowej, mającej przesądzić granice naszego Państwa.

K. W. Zarządu Głównego Stronnictwa Pracy powołał pięcioosobowy komitet polityczny z prezesem Stronnictwa Karolem Popielem na czele, dla przeprowadzenia rozmów z zainteresowanymi partiami.

W związku z rozpisaniami Pożyczki Odbudowy Kraju, K. W. Stronnictwa Pracy wzywa wszystkie Koła i poszczególne członków Stronnictwa do jej poparcia i wzięcia czynnego udziału w pracach odnośnych Komitetów.

W obliczu poważnej sytuacji aprowizacyjnej kraju, Komitet Wykonawczy wzywa członków Stronnictwa Pracy do poparcia wszystkimi siłami akcji zbierania świadczeń rzeczowych.

Na krakowskim rynku zaplonął znicz

W Krakowie odbyło się w obecności marszałka Roli-Zymierskiego i wice-prez. KRN Szwalbe uroczysta inauguracja „Roku Gościuszkowskiego“.

Na miejscu przysięgi T. Kosciuszki na Rynku rozniecono znicz pochodnią, przywiezioną z pobojuwiska racławickiego.

Na zakończenie uroczystości odbyła się defilada oddziałów wojskowych, organizacji społecznych i młodzieży.

Polska produkcja ropy

Na odcinku naszej gospodarki produktami naftowymi w ostatnim kwartale ub. r. przerobiono następujące ilości produktów: ropy — 28.310 ton, półproduktów — 8.369 ton, stanowi to wykonanie planu w 126,8 proc.

Wydobyto 27.511 ton ropy, wykonując 101,7 proc. planu, 41.585 mtr. sześć. gazu, wykonując plan w 136,3 proc., oraz 686,9 ton gazoliny, wykonując plan w 118 proc.

Chleb na kartki — codzien

Pozadana inowacja Min. Apropizacji

Dotychczasowy stan rzeczy w rozdawnictwie chleba kartkowego czestokroć był przedmiotem słusznego niezadowolenia odbiorców.

Głównymi przyczynami niezadowolenia było m. in. nierównomierne lub nieodpowiednie rozłożenie wypieku na poszczególne punkty rozdzielcze, wielodniowe przerwy w dostawach chleba i zbyt duże racje jednorazowych przydziałów.

Celem usunięcia tych niedociągnięć, Ministerstwo Apropizacji i Handlu

wydało zarządzenie, które szczegółowo normuje technikę rozdzielnictwa chleba kartkowego.

Zgodnie z tym zarządzeniem chleb musi być przez punkty rozdzielcze wydawany codziennie. W związku z tym w karcie zaopatrzenia należy przeznaczyć większą niż dotychczas liczbę kuponów na chleb.

Kontrola nad działalnością piekarni i punktów rozdzielczych zostanie znacząco wzmocniona.

Przegląd prasy

Rzetelny trud

Z imponującym rozmachem przystępuje Zw. Radziecki pokojowej, twórczej pracy. W pracy właśnie tkwi tajemnica jego siły i wielkości.

Nawiązując do pracy naszego wschodniego sąsiada „Ziemi” Warszawy” zapytuje:

„Co nas zatrzymywało w rozwoju w ciągu ćwierćwiecza pierwszej podległości? Rządy wielkiego kłopotu, obcego i rodzimego, które prowadziły nas w porównaniu z innymi krajami, do stanu zacofania gospodarczego, a co zatem idzie wojskowego. Zyski naszego przysłużyły za granicę lub tonęły w szech. Sprawdzaliśmy jedwabie i na szampanskie, podśmiewając się sowieckiej „biedzie“, ale do ostatniej chwili nie zbudowaliśmy ani jednej wielkiej fabryki samochodów, samolotów, ciągników czy maszyn. Dostaliśmy od kryzysu do kryzysu, ciesząc się deklamacjami o mocostwowości.

Z tą przeszłością bezpowrotnie zerwaliśmy. Pozbyliśmy się szczytów rodzimych i zagranicznych teli. Wstępujemy na drogę gospodarki planowej. Mamy wszelkie obywatelne warunki rozwoju gospodarczego i kulturalnego.

Musimy jednak pracować. Musimy pracować rzetelnie i wydajnie, świat znowu ruszy naprzód i zostawi nas daleko w tyle.

Prawdziwą niepodległość i suwerenność trzeba zgodnie wykuwać codziennym trudzie. Bo nie tylko zmianach ustrojowych, ale również w tym codziennym zgodnym trudzie w dyscyplinie społeczeństwa i w wierności do wyrzeczeń dziś, by istnieć jutro — tkwi tajemnica zwycięstwa i wielkość naszego potężnego sąsiada“.

Na odbudowę wsi miast i transportu

asygnuje Rząd 7.000.000.000 zł. w tym roku

Podana w tytule suma 7 miliardów zł. uchwalona ostatnio przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów, na odbudowę kraju nie wyczerpuje wszystkich zasobów, jakie na ten cel zostały przeznaczane, lub przewidziane. Dojdą do tego: pożyczka odbudowy, fundusze, pochodzące z ofiarności społecznej, oraz pomoc ze strony republik: Białoruskiej, Ukrainskiej i Litewskiej, które przyrzekły pokryć połowę kosztów odbudowy Stolicy. Pomoc ta będzie, zapewne,

udzielona w formie materiałowej i technicznej.

Opracowany przez Rząd program odbudowy na rok bieżący przewiduje wielkie roboty budowlane w portach: Gdyni, Gdansk, Sopot, oraz w Elblągu, Kołobrzegu i Szczecinie. Ten ostatni upatrzony jest na główny port węglowy. Na cel powyższy wyasygnowano 750 mil. zł., co stanowi pozycję 10-krotnie wyższą, niż w r. ubiegłym.

Projektowane renowacje pozwolą na usprawnienie i wydajne powiększenie naszego importu, zwłaszcza towarów UNRR i eksportu, który w tym roku oprócz węgla obejmie inne towary, głównie zaś cement.

W tym roku Warszawa otrzyma na odbudowę 4 miliardy zł., czyli czterokrotnie więcej, niż w r. ub., kiedy udzielone przez Rząd kredyty pozwoliły na odbudowę zaledwie 2 proc. zniszczeń. Przy odbudowie stolicy główny nacisk tym razem położony zostanie na renowację i budowę bloków mieszkalnych.

Oprócz Warszawy otrzyma kredyty szereg innych miast, spustoszonych przez wojnę, a w pierwszym rzędzie Wrocław.

Przewiduje się ponadto odbudowę 50 tys. budynków gospodarczych w

pasie największych zniszczeń wojennych nad Wisłą, Wisłokiem, Narwią i Dunajcem. Dalszych 30 tys. gospodarstw otrzyma kredyty materiałowe oraz gotówkowe, które pozwolą na częściową odbudowę brakujących zabudowań.

Szczegółowy plan odbudowy komitetu jest w opracowaniu.

Przygotował się należycie do sezonu Cmentownie w tym roku dadzą przetora miliona ton cementu, co znowo wyżką pokryje zapotrzebowanie krajowe. Przemysł szklany wyprodukuje 3 mil. m. kw. szkła, czyli o 30% więcej od produkcji przedwojennej. Wystarczy to na oszklenie okien całej Polsce.

Cegielnie również zaspokoja potrzebę rynku zarówno w cegle zwykłej, jak i cementowej. Kopalnie Dolnym Śląsku posiadają już w składach wystarczającą ilość kastylii na sezon bieżący.

Zapotrzebowanie na żelazo budowlane obiecują pokryć w całości zakłady przemysłowe na Śląsku.

Budulec drzewnego dostarczy Leśnictwo w ilości 4 mil. metrów sześć. Jest on obecnie przerabiany w tartakach na deski i kantówki.

D Z I E Ń
OLSZTYNA

Czas odbudować zniszczone miasta

Inicjatywa spoldzielcza ma pole do pracy

Uroczystości

„Kosciuszkowskie”

Jak już podawaliśmy, uroczystości związane z obchodem 200-nej rocznicy urodzin T. Kościuszki odbędą się w Olsztynie w niedzielę 17 bm.

Program obejmuje uroczystą akademię w gmachu teatru im. St. Jaracza o godz. 11-ej z udziałem prof. Chomiczkiego, J. Zakrzynskiej, orkiestry wojskowej i zespołu teatralnego, który wystawi „Sluby panienskie” w obsadzie premierowej.

Wstęp na akademię wolny.

Choinka na Ratuszu

Chociaż święta Bożego Narodzenia minęły już dawno, a karnawał przeszedł w drugą fazę corocznego szaleństwa — gmach naszego Ratusza, na wysokościach swoich, gdzie mieszka sie Zarząd Miejski, ciągle jeszcze jest ozdobiony „piękną” choinką.

Choinka (zwłaszcza w okresie burz śnieżnych) pobudza licznych przechodniów do komentarzy, niezawsze korzystnych dla zdolności dekoratora miejskiego. (B)

Karty wolnego wstępu do teatru

Dyrekcja teatru podaje do wiadomości, że karty wolnego wstępu do teatru im. St. Jaracza oprócz biletów wystawionych dla Urzędu Wojewódzkiego, Prezydium Miasta, Wydziału Kultury i Sztuki, Cenzury, Prasy, Urzędu Bezpieczeństwa, Milicji Obywatelskiej i Straży Ogniowej — na premiery i dni świąteczne są nieważne.

Poranek filmowy

W niedzielę o godz. 11, staraniem M. TUR odbędzie poranek filmowy w kinie „Polonia”. Wyświetlany będzie film prod. radzieckiej „Antoniwanowicz gniewa się”.

Bilety w cenie 5 zł. do nabycia w M. TUR i kasie kina.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 18.30 Krotchwilą Wrotyńskiego „Gwiazdor i Kinomanki”.

Kino „Polonia”

Film produkcji amerykańskiej „Ucieczka nieznaną”.

Kino „Mazur”

Film polski p. t. „Kochaj tylko mnie”.

Spółdzielnia „Jedność”

wzorem zdrowego handlu w Wielbarku

Jedną z wzorowych spółdzielni w woj. Warmińsko-Mazurskim jest „Jedność” w Wielbarku. Kierując się zasadą: niskie ceny — wysokie obroty, spółdzielnia „Jedność” stała się przesyłką w oku mniej uspołecznionych miejscowych sklepikarzy, których dekadencja handlowa jest zdzierstwem.

W ostatnich dniach ub. m. odbyło się walne zgromadzenie członków wymienionej spółdzielni, na którym szczegółowo sprawozdanie z jej działalności, obejmującej okres 5 miesięcy, złożył kierownik ob. St. Szewerba.

Tak wynika ze sprawozdania, spół-

Zawierucha wojenna przeleciała przez woj. Warmińsko-Mazurskie. Jak orkan, pozostawiając za sobą ruiny i gruzy. Wszystkie miasta łącznie z Olsztynem, są zniszczone mniej więcej w 40-stu proc. A są i takie, w których procent ten jest znacznie większy. Do nich należą Iława Pruska, Nibork, Dobrze Miasto i wiele innych.

Sam Olsztyn, mimo pozornego zniszczenia, wyszedł na ogół obronną ręką, lecz i tu ślady wojny są widoczne i przerażają swoim ogromem. To też brak mieszkań i odpowiednich lokali biurowych staje się z każdym dniem zagadnieniem coraz bardziej palącym.

Niechaj nikogo nie entuzjazmuje myśl, że w samym Olsztynie mieszka już 40 000 ludzi. Miasto jest zdolne pomieścić znacznie więcej przy odpowiednio sprężystym planie odbudowy. To samo odnosi się i do innych ośrodków miejskich.

O ile dotychczasowa akcja zaludniania terenu nie dała pożądaných

wyników, to możemy sobie śmiało powiedzieć, że główna tego przyczyna tkwi w trudnościach mieszkaniowych.

Nie jest przesadą twierdzenie, że Olsztyn może wchłonąć w siebie jeszcze 40.000 ludzi. Ale trzeba tu stworzyć odpowiednie warunki. Trzeba zagiąć rękawy i zabrać się do pracy, której celem będzie prawdziwie twórcza odbudowa i dźwiganie całych ulic czy pojedynczych domów z gruzów.

Za długo już sterczą wyniosłe mury spalonych kamienic, świadki kwitnącego tu kiedyś życia, ruchu i dynamiki. Za długo trwa sam proces przygotowawczy do pracy właściwej, pracy — mającej jeden cel przed sobą i jedno zadanie — odbudowę.

Obecne zaludnienie województwa — 300.000 mieszkańców — przy bezpośrednim oparciu o tereny centralnej Polski, to cyfra stanowczo za mała. A przecież możliwości chłonne terenu, wiemy dobrze, są ogromne.

Projekty repatriacyjne, mające na

celu planowe zaludnienie ziem przyłączonych niewątpliwie rozwiąza w pewnej mierze trudne zagadnienie naszego województwa. O ile jednak plan ten zostanie napewno szczęśliwie zrealizowany odnośnie wsi, to może zawieść w odniesieniu do miast.

Wszystkie bowiem miasta, mniej lub więcej zniszczone, przeważnie są już zaludnione. Pewno, dużo jest jeszcze domów w mniejszych ośrodkach. domów całych proszących się o troskliwą rękę, która by zajęła się uporządkowaniem ich przy niwolikim nakładzie sił i środków pieniężnych.

Lecz przy pierwszej większej fali repatriacyjnej zostaną one napewno wykorzystane i zaludnione. Powstań więc pytanie: gdzie umieścić dalsze fale ludzkie, jak zorganizować rozbudowujące się życie administracyjne w miastach przy tak wielkim i już rażąco widocznym głodzie mieszkaniowym?

Przecież gdzieś ten aparat administracyjny, czy to będzie robotnik czy urzędnik, umieścić trzeba. Nie można też zapominać, że świadomość posiadania mieszkania jest magnesem przyciągającym, czynnikiem wiążącym człowieka z terenem.

Naszym zadaniem jest związać każdego przybysza z naszym terenem, zespolić go z nim, aby stał się jego integralną częścią, aby czuł się tutaj tak samo, jak w Warszawie, Wilnie, Lwowie czy Lublinie.

I dlatego czas już na inicjatywę budowlaną, jeśli nie o charakterze indywidualnym, to zbiorowym. Czynnikiem społecznym, odpowiednio zorganizowany w spółdzielnie budowlano-mieszkaniowe, ma ogromne i bardzo wdzięczne pole do popisu.

Uczciwe i społeczne podejście do tego zagadnienia może i musi rozwiązać przysłowiową już kwestię głodu mieszkaniowego. Z. M.

Pomoc „Spolem” w akcji spisowej

Grupa osób z wyższego Harcerstwa w Warszawie, o przyjeździe której do Olsztyna donosiliśmy poprzednio, wyjechała już na teren powiatów, aby pomagać przy powszechnym spisie ludności.

Harcerki i harcerze mogli wyjechać w teren dzięki pomocy Związku Spółdzielni R. P. „Spolem”, który udzielił wojewódzkiemu komisarzowi spisowemu samochodów. (B)

SLUCHAMY RADIA

Warszawa I na fali 395,8 m

Sobota 16 bm — 6,55 hymn, 7,00 dziennik, 7,15 muzyka z płyt, 8,00 dziennik, 12,10 dziennik, 12,25 utwory kompozyt. franc. na klarnet, 12,50 skrzynka poszukiwania, 13,30 aud. dla Polskich Sił Zbrojnych zagr., 16,00 „Złota rybka”, 16,25 arie operowe, 16,45 „Młodzi mówią”, 17,30 transmisja z Łodzi, 18,20 muzyka polska, 18,50 skrzynka poszukiwania, 19,15 skrzynka poszukiwania, 19,40 dziennik, 20,00 „40 lat piosenki”, 20,45 turniej recytacji, 21,00 aud. dla Polaków zagr., 21,30 skrzynka poszukiwania, 22,00 koncert ork. tan. P. R., 22,45 ost. wiad., 23,05 muzyka taneczna, 23,25 skrzynka poszuk., 24,00 hymn.

Komitety Opieki Społecznej rozpoczynają prace

W Olsztynie ukonstytuowały się zarządy miejskiego i powiatowego komitetu Opieki Społecznej, które reprezentując czynnik społeczny, obejmą całokształt prac w tej dziedzinie.

Komitet miejski ukonstytuował się w składzie: przewodnicząca dyr. Pawłowska, wiceprzewodniczący inż. Zurawicz i sekretarz ob. Mazur.

Na czele komitetu powiatowego stanął insp. Medyński, dyr. Małewski, jako wiceprzewodniczący i ob. Grotowa, jako sekretarz.

Prezydium komitetów w najbliższych dniach przystąpią do pracy, do której już obecnie czynione są energiczne przygotowania.

Dąbrowno - Szyłdek - Ostroń przodujące gminy województwa

W akcji zdawania przez rolników świadczeń rzeczowych na terenie naszego województwa wysunęły się ostatnio 3 gminy: Dąbrowno, Szyłdek i Ostroń.

Gm. Dąbrowno i miasto Dąbrowno

zdały świadczenia rzeczowe w 100 proc., gminy Szyłdek i Ostroń w 75 proc.

Przodujące gminy będą premiovane.

Otrzymamy 200.000 zł. na akcje ogrodników działkowych

W dniu 12 bm. odbyło się trzecie z kolei zebranie organizacyjne w sprawie rozpoczęcia na wiosnę sze-

rokiej akcji ogrodników działkowych. Przewodniczący ob. Miś-Kordus zawiadomił zebranych, że jakkolwiek wojew. Warmińsko-Mazurskie nie było objęte tegorocznym ogólnokrajowym planem akcji ogrodników działkowych, to jednak udało się uzyskać dla województwa następujące sumy: z Ministerstwa Ziemi Odzyskanych — 100.000 zł., z Ministerstwa Rolnictwa 50 0 0 zł. Można również liczyć na pomoc finansową Rady Narodowej m. st. Warszawy, która, jak wiadomo, objęła w swoim czasie protektorat nad Olsztynem.

Również Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie wyasygnowała sumę 20.000 zł. jako dotację na zapoczątkowanie u nas akcji ogrodników działkowych.

Należy podkreślić, że jest to pierwsza i dotąd jedyna instytucja w naszym województwie, która — w rozumieniu doniesłego znaczenia akcji ogrodników działkowych — przeznaczyła na ten cel pewną sumę pieniężną. (B)

Czy złożyłeś ofiarę na POMOC ZIMOWĄ?

Z życia młodzieży

Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici”

Organizacja młodszego pokolenia chłopskiego jest Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici”.

Jak rozwija się Związek na terenie naszego województwa mówi nam sekretarz zarządu wojewódzkiego „Wici” ob. Jan Stelmach.

Przede wszystkim dowiadujemy się, że ruch młodzieżowy na wsi został zjednoczony pod sztandarem „Wici” jeszcze za czasów okupacji hitlerowskiej.

Naczelnym celem organizacji jest szerzenie oświaty wśród młodzieży wiejskiej, zarówno ogólnej, jak i zawodowej. „Wici” nie są uzależnione od żadnej partii politycznej, posiadają jednak wyraźne ideologiczne oblicze ludowo-demokratyczne.

Na terenie woj. Warm.-Mazurskiego akcja organizacyjna „Wici” rozwija się równomiernie z akcją osiedleńczą. Już teraz w powiecie Szczytno są statutowe władze „Wici”, a w powiatach Ostród, Biskupiec, Morąg, Liębark i Nibork działają tymczasowe zarządy.

Obecnie praca organizacyjna „Wici” skierowana jest przede wszystkim na organizowanie sieci kół wiejskich, aby poprzez najdrobniejsze komórki dotrzeć do każdej wsi.

„Wici” współpracują z Państwowym Przedsiębiorstwem Traktorów i Maszyn Rolniczych w związku z przygotowaniem kursów dla traktorzystów. „Wici” organizuje ponadto w porozumieniu z Olsztyńską Izłą Rolniczą kursy przysposobienia rolniczego oraz konkursy rolnicze.

Członkowie „Wici” na własnych wzorowych poletkach produkować będą warzywa, które następnie będą premiowane na wystawie rolniczej.

— W woj. warszawskim, na przykład, — dodaje ob. Stelmach, — jeden z członków „Wici” wyhodował na piasku burak, który ważył 16 kg.

Oprócz działalności dokształcającej

OGŁOSZENIA DROBNE

KORZYSTNIE nabędziesz towary w hurtowni galanterii Feliks Aszyk, Łódź, Nowowiejska 5, tel. 156 15 178

UNIEWAZNIAM zagubioną książeczkę wojskową seria A. Nr. 0667 wydaną przez R. K. U. w Rastemborku, oraz inne dokumenty wojskowe, na nazwisko Ryndzionek Albert. 177

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego, wydane przez Starostwo Grodzkie w Olsztynie dnia 22. X. 45 r. Nr. 1259 na nazwisko Oczkarska Maria. 181

TEATR im. Stefana Jaracza przyjmuje uczniów na praktykę malarsko-dekoracyjną. Zgłaszać się do kancelarii Teatru godziennie w godz. 17-18. (180)

BAL-MONSTRÉ odbędzie się 16-go bm. o godz. 20 w sali ZEOM. 2 orkiestry. Bufet obficie zaopatrzone. Wstęp 50 zł. Wojew. Zarz. Z. W. M. (173)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redakcja przyjmuje w godz. 11 - 13. Administracja czynna w godz. 10 - 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spółem” w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalaty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalaty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA, 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.

Wyd. i druk: Woj. Urząd Int. i Przp. w Olsztynie.

203067

Odpow. za pismo Kolegium.

Migawki

Jadaj kiszki, będziesz mile widziany!

Kiszka

○ Kiszce wiemy już od dawna. Wierlu znakomitych ludzi nazywano się Kiszka. Kalasanty też nazywano się Kiszka, ale nie jest znakomity. W każdym razie prócz nazwiska Kalasanty Kiszka nie ma nic wspólnego z kiszka, o której mowa.

Kiszka bywa niewidoma czyli ślepa, a wówczas jest bardzo ceniona przez doktorów, którzy gmerają w niej przyjemnością, wyciągając od posiadacza ślepej kiszki sporo grosza.

Czasem kiszka bywa muzykalna i występuje w zespole innych kiszek. Mówi się wówczas, że kiszki grają marsza. Marsz kiszek jest zazwyczaj żalobny i bardzo smutny.

Kiszka łatwo się przeziebia i dostaje kataru. Przeważnie zakatarzone kiszki mają ludzie, jedzący w stołówkach. Nie wiem dlaczego, bo stołówkę od czasu do czasu się opala i nikt w niej płaszczka nie zdejmuje.

Trafiają się niekiedy kiszki świąskie. I te są do jedzenia, ale nie wszyscy o tym wiedzą. Niektórzy o nich po prostu zapomnieli. Jedynie szabrownicy jadają prawdziwe kiszki świąskie, aż nam się nasze własne przewracają.

Okazuje się jednak, że nie tylko szabrownicy. W Grudziądzu jedzenie kiszek uprawiane jest masowo i należy do rozrywek towarzyskich, jak dancing lub paczki UNRRA.

Oto ogłoszenie, które ukazało się w pewnym poczytnym piśmie pomorskim:

Hotel Karolewicz urządzi w sobotę, dnia 9 go lutego 1946 r.

Jedzenie kiszek

na które wszystkich znajomych zaprasza Gospodarz

Kalasanty Kiszka niesłusznie był oburzony i uważam, że nie powinien w związku z tym zmieniać rodowego nazwiska. Zwłaszcza, że pragnie nazwać się Wątróbką.

Wydaje mi się, że w Grudziądzu powinno istnieć coś w rodzaju Bractwa Kiszkowego. Z bractwem tym można by nawiązać kontakt organizacyjno-gastronomiczny. Skłonny byłbym osobiście się tego podjąć. Dzięk

zawodowo rolników, „Wici” organizują możliwie najgęstsza sieć świetlic wioskowych, gdzie młodzież mogłaby zbierać się, odpoczywać, korzystać z rozrywek kulturalnych i organizować imprezy artystyczne.

— Naszym marzeniem jest dać każdej świetlicy radio, odpowiednią ilość gier towarzyskich i pism, aby młodzież, pracując zawodowo, mogła również rozwijać swoją wiedzę ogólną, podnieść poziom swojego uświadomienia obywatelskiego i kultury.

W związku z akcją świetlicową do zadań naszych należy również organizowanie teatrów ludowych.

— Cele Zw. Młodzieży Wiejskiej „Wici” w centrum kraju są już w pełni zrealizowane — na naszym terenie osiąga się to w miarę napływu ludności, w ścisłym związku z akcją osiedleńczą. (bies)

Akcja spisu ludności trwa

Udzielajmy prawdziwych, ścisłych i jasnych informacji

Wczoraj od rana rozpoczął się powszechny spis ludności, który (szczególnie po wsiach) potrwa do dn. 17 b. m. włącznie.

○ przebiegu akcji na terenie samego Olsztyna informujemy się u komisarza grodzkiego ob. Wacława Mońko.

— Przed przystąpieniem do spisu staraliśmy się przeprowadzić jak najskrupulatniej prace przygotowawcze. Miasto zostało podzielone na 39 okręgów. Każdy okręg został zazna-

czony na planie sytuacyjnym, który służy komisarzom spisowym przy pełnieniu ich odpowiedzialnych funkcji. Sporządzone zostały również listy nieruchomości znajdujących się w danym okręgu spisowym.

Spis — jak wiadomo — uwzględnia dane, dotyczące płci, wieku i narodowości. Należy je podać komisarzom spisowym w stosunku do wszystkich osób, zameldowanych lub nie, które przebywały w danym lokalu mieszkalnym w nocy z dnia 13 na 14 bm.

Schronisko PUR-u

dla matek, dzieci i starców

Matki z drobnymi dziećmi i starcy, przyjeżdżający do Olsztyna jako repatrianci i osiedleńcy, są kierowani przez PUR do specjalnego schroniska, położonego naprzeciwko dworca kolejowego.

W szeregu schludnych, niedużych sal, na czystych łózkach siedzą i leżą kobiety, otoczone dziećmi.

Tylko co otrzymały śniadanie — dostaną również obiad — zupę i chleb. Milusińscy dostaną dawkę tranu i specjalne środki odżywcze.

Izba chorych, dostatecznie izolowana, jest obecnie — na szczęście — bez pacjentów.

Kuchnia i sasiadujące z nią po-

mieszczenia są bardzo czyste, co nie jest łatwe do osiągnięcia, zważywszy ciągłą płynność chwilowych lokatorów schroniska.

Na parterze znajduje się punkt Czerwonego Krzyża ze stałym dyżurem, który obsługuje również schronisko PUR-u. W chwili, gdy przychodzi zwiędzić punkt PCK, leży tam kobieta z ciężkim oparzeniem głowy i rąk.

Przyjechała z prowincji pociągiem — ulokowano ją na punkcie, a za chwilę zostanie skierowana na dalszą kurację do szpitala.

Już o godz. 7-ej rano schronisko PUR-u tętni życiem i jest przygotowane na nową falę matek i dzieciarni, które obejmą w posiadanie łóżka punktu etapowego. (per)

Każdy repatriant może otrzymać dary UNRRA

Czym zastąpić brak formalnych dokumentów

Wobec licznych zapytań w związku z rozdziałem darów odzieżowych UNRRA od repatriantów, którzy jednak z tych czy innych powodów nie posiadają dokumentów, stwierdzających formalnie, że należą do kategorii repatriantów — zwróciliśmy się o wyjaśnienie do Okr. Urzędu PUR w Olsztynie.

Z otrzymanych wyjaśnień wynika, że repatrianci, nie posiadający ustalonych dokumentów repatriacyjnych, winni zgłosić się w PUR — Olsztyn,

ul. Pieniężnego 9, Wydział Prawny — w towarzystwie 2 świadków, którzy stwierdzą przynależność petenta do kategorii repatriantów.

Świadkowie, oczywiście, muszą posiadać wiarogodne dokumenty osobiste.

Na podstawie zeznań świadków petenci otrzymają specjalne dowody repatriacyjne, które upoważnią ich do uczestniczenia w rozdawnictwie darów UNRRA. (per)